

Briselē, 2020. gada 5. jūnijā
(OR. en)

8629/20

DEVGEN 75
ACP 45
RELEX 423
JEUN 48

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2020. gada 5. jūnijs

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 8342/20

Temats: Jaunatne ārējā darbībā
– Padomes secinājumi (2020. gada 5. jūnijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par jaunatni ārējā darbībā, kuri, izmantojot rakstisko procedūru, pieņemti 2020. gada 5. jūnijā.

Jaunatne ārējā darbībā

Padomes secinājumi

1. Padome uzsver, ka jaunieši ir svarīgi pārmaiņu izraisītāji un būtiski partneri Eiropas Konsensa par attīstību, Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam un Parīzes nolīguma par klimata pārmaiņām īstenošanā, un atzīst jauniešu radošo un inovatīvo potenciālu un spējas. Lai veidotu stiprākas, leģitīmākas, miermīlīgākas un demokrātiskākas sabiedrības, kurās tiek respektētas cilvēktiesības un tiesiskums un kurās neviens netiek atstāts novārtā, ir ārkārtīgi svarīgi ieguldīt jauniešos un strādāt ar viņiem, viņu labā un ļaut strādāt viņiem pašiem. Padome uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt jauniešu jēgpilnu iekļaušanu un aktīvu līdzdalību visos sabiedrības, ekonomikas un politikas līmeņos.
2. Līdz 2030. gadam jauniešu skaits pasaulē vecumā no 15 līdz 24 gadiem būs pieaudzis līdz gandrīz 1,3 miljardiem, kas atbilst nedaudz vairāk nekā 15 % no prognozētā kopējā pasaules iedzīvotāju skaita, proti, 8,5 miljardiem. Šobrīd vairāk nekā 60 % pasaules jauniešu dzīvo Āzijas un Klusā okeāna reģionā. Kaut arī paredzams, ka jauniešu īpatsvars minētajā reģionā samazināsies, tas palielinās Subsahāras Āfrikā, proti, sagaidāms, ka jaunatnes īpatsvars reģionā pieaugs no 19 % iedzīvotāju 2015. gadā līdz 42 % 2030. gadā. Līdz 2055. gadam jauniešu skaits Subsahāras Āfrikā būs vairāk nekā divkārtšojies. Tiek lēsts, ka nākamo 15 gadu laikā aptuveni 375 miljoni Āfrikas jauniešu sasniegs darbspējīgo vecumu. Padome uzsver, ka lielas jauniešu paaudzes ir vērtīga demogrāfiskā dividendē, kas potenciāli var sekmēt ekonomisko un sociālo attīstību.

3. Padome atzīst, ka jaunās paaudzes pārāk bieži ir spiestas saskarties ar nopietnām problēmām, tostarp nabadzību un sociālekonomisko un politisko atstumtību visos līmeņos. Jaunatnes potenciālu negatīvi ietekmē neadekvāta piekļuve kvalitatīvai formālajai un neformālajai izglītībai, tostarp tehniskajai un profesionālajai izglītībai un apmācībai, kā arī nepietiekama un nevienlīdzīga piekļuve kvalitatīviem veselības pakalpojumiem, tostarp garīgās veselības un seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumiem. Jaunatnes potenciālu kavē arī agrīna grūtniecība, nepietiekamas kvalitātes darba iespējas, zema darba samaksa un sekas, ko rada klimata pārmaiņas, konflikti un nestabilitāte, piespiedu pārvietošana, cilvēku tirdzniecība, cilvēktiesību pārkāpumi un aizskārumi, kā arī rūkoša demokrātiskā un pilsoniskā telpa. Šie izaicinājumi bieži vien ir vēl lielāki jaunām sievietēm un meitenēm, kā arī jauniešiem ar invaliditāti un visām grupām, kuras skar diskriminācija, piemēram, *LGBTI* jauniešiem. Padome uzsver, ka pienācīgas kvalitātes darba un uzņēmējdarbības iespējas jauniešiem ir izšķirošs faktors jauniešu izkļūšanai no nabadzības vai neaizsargātas nodarbinātības un sniedz jauniešiem stimulu izmantot iespējas vietējā mērogā.
4. Negatīvās sekas, kādas uz ekonomiku un nodarbinātību atstāj Covid-19 pandēmija un ar to saistītie ārkārtas pasākumi, droši vien nopietni ietekmēs jauniešus, jo sevišķi jauniešus no nelabvēlīgas vides. Daudzas valstis saskaras ar izglītības iestāžu slēgšanu – no bērnudārziem līdz augstskolām – un šis pārrāvums piekļuvē izglītībai, visticamāk, palielinās prasmju neatbilstību un izglītības plaisu, tostarp jauniešu nevienlīdzīgu piekļuvi tālmācībai. Padomi jo īpaši satrauc Covid-19 pandēmijas sekundārā ietekme uz jaunām sievietēm un meitenēm un tas, kā tā skars viņu sociālekonomisko statusu, cilvēktiesību īstenošanu un nākotnes perspektīvas ilgākā termiņā, vēl vairojot dzimumu nelīdztiesību. Gluži kā visās krīzēs jaunas sievietes un meitenes, tostarp ar invaliditāti, skar arī aizsardzības trūkums pret seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību un vardarbību ģimenē, kā arī kaitīgu ieražu atdzimšana, starp tām bērnu, agrīnas un piespiedu laulības un sieviešu dzimumorgānu kropļošana.

5. Padome atzīst jauniešu nozīmīgo un pozitīvo ieguldījumu centienos uzturēt un veicināt mieru un drošību. Atbilstīgi ANO Drošības padomes rezolūcijām 2250 (2015) un 2419 (2018) Padome uzsver vajadzību aktīvi iesaistīt jauniešus, bez jebkādas diskriminācijas, centienos veidot ilgstošu mieru, sekmēt tiesiskumu un samierināšanu un vērsties pret vardarbīgu ekstrēmismu.
6. Tāpat Padome atgādina, ka veselīgas vides nodrošināšana ir ārkārtīgi svarīga daudzu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai. Klimata pārmaiņas, bioloģiskās daudzveidības zudums, gaisa piesārņojums un ūdens trūkums nopietni apdraud jaunatnes veselību un sociālekonomisko attīstību, īpaši jaunattīstības valstīs.
7. Padome aicina Komisiju un Augsto pārstāvi sadarbībā ar dalībvalstīm un savu attiecīgo pilnvaru un kompetenču ietvarā strādāt ar jauniešiem, strādāt viņu labā un ļaut viņiem pašiem strādāt, lai:
- uzlabotu aktīvu globālu pilsoniskumu, šim mērķim izmantojot spēcīgāku jauniešu globālo izglītību un izglītības un izpratnes veicināšanu attīstības jomā (*DEAR*), tostarp apmācību, jaunatnes darba pasākumus un izpratnes veicināšanu cilvēktiesību, ilgtspējīgas attīstības un labas pārvaldības jomā, un atbalstītu jauniešu aktīvu iesaisti reaģēšanā uz globālām problēmām un centienos veidot demokrātiskas, miermīlīgas, iekļaujošas, taisnīgas, tolerantas, drošas un ilgtspējīgas sabiedrības visā pasaulē;
 - atbalstītu jauniešu – un īpaši jaunu sieviešu un meiteņu – iekļaušanu un līdzdalību visos centienos novērst konfliktus un veidot un uzturēt mieru;
 - veicinātu visu jauniešu, viņus nešķirojot un nediskriminējot jebkādu iemeslu dēļ, jēgpilnu līdzdalību un iesaistīšanos politiskajos, sociālajos un ekonomiskajos lēmumu pieņemšanas procesos, kas ietekmē viņus un viņu nākotni. Padome uzskata, ka ir svarīgi, lai ES un tās dalībvalstis efektīvi integrētu jautājumu par pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu jauniešiem (un jo īpaši jaunām sievietēm un meitenēm) politikā un politiskajā dialogā ar partnervalstīm nolūkā atbalstīt jaunus līderus un jaunus cilvēktiesību aizstāvjus un atbalstīt starppaaudžu dialogu un iniciatīvas;

- atbalstītu partnervalstu centienus, kas vērsti uz sekundāro ietekmi, kāda Covid-19 pandēmijai ir uz jauniešiem;
- veicinātu taisnīgu piekļuvi iekļaujošai, kvalitatīvai izglītībai, tostarp augstākajai izglītībai, tehniskajai un profesionālajai izglītībai un apmācībai, tālmācībai un formālai un neformālai izglītībai;
- palielinātu ieguldījumus formālās un neformālās izglītības, tālmācības un profesionālās izglītības un apmācības inovācijā, nodrošinot, ka tā ir iekļaujoša un taisnīga, lai palielinātu visu jauniešu nodarbināmību, sekmētu atvērtu, brīvu un drošu piekļuvi digitālajām tehnoloģijām, pakalpojumiem un savienojamībai un uzlabotu partnervalstu jauniešu digitālās prasmes un prātību – cita starpā nolūkā likvidēt digitālo plaisu starp valstīm un to iekšienē;
- spēcīnātu jauniešu apmaiņu ES un partnervalstīs, tostarp labas prakses apmaiņu un par pamatu ņemot esošās programmas, piemēram, "*Erasmus+*", "*Radošā Eiropa*" un Eiropas Solidaritātes korpusu;
- uzlabotu kvalitatīvu darba un uzņēmējdarbības iespēju radīšanu visiem jauniešiem, tostarp jauniešiem, kuru iespējas ir ierobežotas, ņemot vērā fundamentālo nozīmi, kāda ir privātajam sektoram un uzlabotai investīciju un uzņēmējdarbības videi, īpaši pievēršot uzmanību jauniešu prasmju nepietiekamību vismazāk attīstītajās valstīs un Subsahāras Āfrikā;
- stiprinātu visu cilvēktiesību, tostarp jauniešu sociālo un darba tiesību, izmantošanu, cita starpā veicinot iztikai pietiekamu darba samaksu jaunatnes un jaunatnei draudzīgām veselības aprūpes sistēmām un atbalstot centienus izskaust bērnu darbu un ekspluatāciju un ļaunprātīgu izmantošanu visās formās, tostarp cilvēku tirdzniecību;

- veicinātu pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu un iespēju vienlīdzību meitenēm un jaunām sievietēm, jo īpaši atbalstot centienus, kas veicina: bērnu, agrīnu un piespiedu laulību novēršanu un izskaušanu un agrīnas grūtniecības novēršanu, diskriminējošu noteikumu un prakšu atcelšanu, kā arī visa veida seksuālas un ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanu. ES joprojām ir apņēmības pilna veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem (*ICPD*) un attīstību rīcības programmu un to pārskatīšanas konferences dokumentus, un šajā sakarā tā joprojām ir apņēmības pilna veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības (*SRHR*). Tāpēc ES vēlreiz apliecina, ka ir apņēmusies veicināt, aizsargāt un īstenot ikviena indivīda tiesības pašam – bez jebkādas diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības – pilnībā pārvaldīt jautājumus, kas saistīti ar seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību, un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. ES turklāt uzsver nepieciešamību nodrošināt vispārēju piekļuvi kvalitatīvai un cenu ziņā pieejamai visaptverošai informācijai par seksuālo un reproduktīvo veselību, izglītībai, tostarp visaptverošai izglītībai par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumiem;
- veicinātu jauniešu piekļuvi veselīgākam, uzturvielām bagātākam un daudzveidīgākam uzturam, kā arī piekļuvi kvalitatīvām darbvietām, taisnīgam atalgojumam, īpašumam, mikrokredītiem un uzņēmējdarbības finansējumam, īpašu uzmanību pievēršot jaunām sievietēm un meitenēm;
- sekmētu to, ka tiek izskausta visu veidu diskriminācija un vardarbība pret jaunām sievietēm un meitenēm, dzimtes stereotipi un negatīvas sociālās normas, jo īpaši mudinot jaunus vīriešus un zēnus pilnībā iesaistīties kā pārmaiņu veicinātājus un ieguvējus no tām;
- pievērstos ar konkrētu dzimti un vecumu saistītām tādu bērnu un jauniešu, tostarp bērnu un jauniešu ar īpašām vajadzībām un invaliditāti, vajadzībām un tiesībām, kuri ir nestabilās, krīzes un konflikta situācijās, humanitārās ārkārtas situācijās un saistīti ar migrāciju un mobilitāti, īpašu uzmanību pievēršot aizsardzībai, taisnīgai piekļuvei veselībai un iekļaujošai un kvalitatīvai izglītībai, piekļuvei uzturvielām bagātai un daudzveidīgai pārtikai, kā arī tādu bērnu rehabilitācijai un reintegrācijai, kuri kādreiz ir bijuši saistīti ar bruņotiem grupējumiem un spēkiem. Būtu arī jāpievēršas potenciālajam kaitējumam, ko jauniešu fiziskajam, garīgajam un psihosociālajam stāvoklim nodara konflikta, nestabilitātes un krīzes situācijas;

- veicinātu jauniešu jēgpilnu līdzdalību klimata stratēģiju izstrādē un īstenošanā.
8. Pamatojoties uz iepriekš minēto un ES jaunatnes stratēģiju 2019.–2027. gadam, Padome aicina Komisiju, Augsto pārstāvi un dalībvalstis attiecīgos gadījumos izstrādāt tādu saskaņotu un visaptverošu pieeju attiecībā jaunatni ārējā darbībā, kurā cenšas panākt lielāku papildināmību starp visām attiecīgajām politikām, programmām un instrumentiem un kura nodrošina, ka jaunieši ir jēgpilni iesaistīti ES politiku un darbību veidošanā.
9. Padome arī aicina Komisiju sadarbībā ar Augsto pārstāvi un dalībvalstīm izstrādāt rīcības plānu un izstrādāt atbilstīgus instrumentu kopumus, lai nodrošinātu, ka ES ārējā darbība sekmē jauniešu jēgpilnu globālu iesaisti visos līmeņos un visos reģionos.
-